

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.130.2015.TDom

z dnia 5 sierpnia 2015 r.

Rada Gminy w Trzebiechowie

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Rady Gminy w Trzebiechowie z dnia 1 lipca 2015 r. Nr VI/44/2015 w sprawie przekazania w użytkowanie sołectwom Gminy Trzebiechów nieruchomości, na których znajdują się świetlice wiejskie oraz uchwalenia regulaminu tych świetlic.

Uzasadnienie

Rada Gminy w Trzebiechowie w dniu 1 lipca 2015 r. podjęła uchwałę w sprawie przekazania w użytkowanie sołectwom Gminy Trzebiechów nieruchomości, na których znajdują się świetlice wiejskie oraz uchwalenia regulaminu tych świetlic. Uchwała doręczona została organowi nadzoru 7 lipca 2015 r.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały organ nadzoru stwierdził, że narusza ona istotnie prawo, tj. art. 18 ust. 2 pkt 7, art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2015.782 j.t. ze zm).

W § 1 przedmiotowej uchwały Rada Gminy przekazała poszczególnym sołectwom do dysponowania określone nieruchomości zabudowane świetlicami wiejskimi. W opinii organu nadzoru powyższa regulacja istotnie narusza prawo. W pierwszej kolejności wymaga zaakcentowania podział uprawnień pomiędzy organami gminy w materii gospodarowania nieruchomościami i innym majątkiem gminy. W tym zakresie kluczowe znaczenie ma art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym do zadań wójta należy w szczególności gospodarowanie mieniem komunalnym oraz art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami w myśl którego gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Przywołane przepisy wyraźnie przewidują tylko po stronie organu wykonawczego gminy uprawnienie do gospodarowania nieruchomościami gminy oraz innym majątkiem gminnym. W ramach gospodarowania nieruchomościami i innym majątkiem gminy przez wójta mieści się korzystanie, zbywanie, nabywanie, najem, dzierżawa, użyczenie składników mienia gminnego w tym nieruchomości. W tej materii Rada Gminy może ingerować w uprawnienia Wójta, tylko w przypadkach wyraźnie przewidzianych przez ustawodawcę. I tak, w zakresie wyposażania jednostek pomocniczych (sołectw) w mienie, rada gminy może jedynie uchwalić „zasady przekazywania” tym jednostkom mienia do korzystania, przy czym, gdy mowa jest o „zasadach” należy mieć na względzie podstawowe reguły postępowania obowiązujące w określonej dziedzinie. W ramach tego uprawnienia rada gminy może więc określić ogólne reguły, którymi będzie się kierował organ wykonawczy gminy (wójt) przy przekazywaniu mienia gminnego do korzystania jednostkom pomocniczym. Przepis art. 18 ust. 2 pkt 7 ustawy o samorządzie gminnym nie uprawnia więc rady gminy do wyposażania jednostek pomocniczych gminy w określone zindywidualizowane mienie.

Mając na względzie powyższe, Rada Gminy w Trzebiechowie nie mogła przekazać poszczególnym sołectwom do dysponowania oznaczonych nieruchomości zabudowanych świetlicami wiejskimi i innych składników mienia będących na wyposażeniu świetlic. Gdyby było inaczej, to prawodawca uprawnienie z art. 18 ust. 2 pkt 7 ukształtował by na wzór normy z art. art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h) ustawy o samorządzie gminnym, gdzie wyraźnie uprawniał radę gminy do *wyposażania* w majątek jednostki organizacyjne gminy. Czynność przekazania konkretnych składników mienia do korzystania jednostkom pomocniczym należy do wójta, który może to uczynić w ramach uprawnienia do zarządzania mieniem i gospodarowania nieruchomościami gminnymi. Proces decyzyjny w tym zakresie przebiega więc następująco rada gminy określa zasady przekazywania jednostkom pomocniczym mienia do korzystania, czyli do używania i pobierania pożytków. Wójt natomiast decyduje czy daną jednostkę wyposażyć w określone mienie - regulując przy tym sposób korzystania z tego mienia. W badanej uchwale doszło zatem do naruszenia przez radę kompetencji ustawowych, rada wkroczyła bowiem w kompetencje, które należą do wójta. Naruszenie

kompetencji ustawowych stanowi istotne naruszenie prawa. Powyższe stanowisko organu nadzoru znajduje potwierdzenie w wyroku Naczelny Sąd Administracyjny z dnia 21 stycznia 2003 r. II SA/Wr 1619/00.

Nie można poszukiwać uprawnień Rady Gminy w Trzebiechowie do wyposażania sołectw w określone mienie w statutach tych jednostek pomocniczych, albowiem § 38 statutów tych sołectw mówiący o tym, że *Rada Gminy stosowną uchwałą przekazuje sołectwu do dysponowania mienie komunalne*, pozostaje w sprzeczności z ustawą o samorządzie gminnym. Zasady statutu sołectwa nie mogą przecież zmieniać zakresu ustawowych kompetencji organów gminy.

W rozdziale drugim uchwały, Rada Gminy określiła sposób zarządzania świetlicami wiejskimi, w czasie po ich przekazaniu do korzystania sołectwom. W tym miejscu zachodzi konieczność ponownej analizy art. 18 ust. 2 pkt 7 ustawy o samorządzie gminnym. Przywołany przepis wyraźnie ogranicza uprawnienie rady gminy do etapu *przekazywania* mienia jednostkom pomocniczym. Poza uprawnieniami rady pozostaje więc zarządzanie tym mieniem w czasie gdy znajdować się ono będzie już w dyspozycji jednostek pomocniczych.

W tym stanie prawnym, Rada Gminy w Trzebiechowie na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 7 ustawy o samorządzie gminnym nie mogła uregulować sposobu zarządzania nieruchomościami i innymi składnikami mienia komunalnego przez jednostki pomocnicze. W ocenie organu nadzoru, może to uczynić organ wykonawczy gminy w ramach uprawnień do zarządzania mieniem gminy i gospodarowania nieruchomościami gminnymi. Takiej kompetencji rady gminy nie można wywodzić z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. "a" ustawy o samorządzie gminnym, gdyż przepis ten dotyczy innego zakresu gospodarowania mieniem gminy, aniżeli przekazywanie tego mienia jednostkom pomocniczym.

Wobec powyższego, istotnie naruszają prawo postanowienia rozdziału 2 badanej uchwały, albowiem Rada Gminy określając zasady gospodarowania mieniem przekazanych jednostkom pomocniczym dopuściła się naruszenia kompetencji ustawowych które należą do wójta. Z tego samego powodu istotnie narusza prawo rozdział 4 uchwały dotyczący finansowania wiejskich świetlic, albowiem ta kwestia również mieści się w zakresie zarządzania mieniem gminy, do czego uprawniony jest wyłącznie Wójt.

Poza uprawnieniami Rady Gminy pozostaje również kwestia podejmowania działalności w formie świetlicy środowiskowej (rozdział 3 uchwały). W obecnym stanie prawnym pojęcie świetlicy występuje w art. 24 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2015.332 j.t.). Świetlica jest więc formą Placówki Wsparcia Dziennego i może być prowadzona przez gminę, podmiot któremu gmina zleciła realizację tego zadania, lub podmiot który uzyskał zezwolenie wójta. Przedmiotowa ustawa w sposób wyczerpujący reguluje problematykę świetlic jako form Placówek Wsparcia Dziennego. Nie ma podstawy prawnej wyposażającej Radę Gminy, by ta regulowała kwestię zasad tworzenia i celów działania świetlic środowiskowych na bazie nieruchomości przekazanych do korzystania sołectwom.

W zasadzie w badanej uchwale Rada Gminy nie naruszyła w sposób istotny prawa w §9, w którym uregulowała zasady korzystania ze świetlic przez osoby trzecie. Takie uprawnienie Rady wynika z art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym. Jednak organ nadzoru uchylił uchwałę w całości, albowiem pozostawianie w mocy jedynie tego postanowienia jest bezzasadne w sytuacji kiedy nieruchomości zabudowane świetlicami nie zostały jeszcze przekazane do korzystania jednostkom pomocniczym.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak na wstępie. Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorcze, służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia, za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Teresa Kaczmarek